

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**RABI IOSEPH HYSSOPAEVS PARPINianensis iudaeorum
poeta dulcissimus ex hebraica lingua in latina[m]
traductus a Ioanne Reuchlin Phorcensi legum imperialium
doctore**

Ezobi, Jehoseph ben Hanan ben Nathan Ezobi

Tubingae, 1512

Iosephi hyssopaei parpinianensis

[urn:nbn:de:bsz:31-270765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270765)

IOSEPHI HYSSOPAEI PARPINIANENSIS

lanx argentea ex hebraico in latinū tralata Ioanne Reuch-
lin Phorcensi ll. doctore interprete, metro iambico hippo-
nactio, iuxta uersum & uersu.

Fili uide, accipe hanc tributionem.

Munus patris, qui animo tibi cohæret.

Hymenæa dos aptissima ad regendum

Iter tuum, compesce nunc tumultum.

Ego parens docebo te, quis autem

Sicut pater te rectius doceret.

Audi ergo, nec despexeris loquentem.

Pungant licet turbentq; me dolores.

Sum hyssopus, at sunt nostra uerba cedri.

Et sermo sicut palma dactylorum

Leo corde quanq̃ aspectione uulpes

Mihi sunt lacerti in carmine atq; uires.

Melin ore pro fauentibus, sed est fel

lurgantibus donec apis resurgam.

Audi patrem, te exoptat & cupiscit.

Et moeret efflictim tuo recessu.

Ambobus est discessio statuta

Faciem meam mea uerba prefigurent.

Optabilem mensam tibi parauit

Ad prandium plus dogmatis refertum

Vbi lanx melus argentea est canori

Pondo quot acceptabuli, tot orsa.

Quot scutulæ quam principes tulere

Ad corbanan in dedicatione.

Nunc te docens non spero premiorum

Mercedulam uel uestium uel auri.
Nomen bonum & tua uirtuosa uita
Retributio hæc satis est mihi celebris
Nomen magistri possides auitum
Samuel leo ualebat in caterua
Par nomen est tibi, sint pares & artes
Integritate uitæ & æquitate.
Time deum, & cohæreto corde toto.
Scito quod est uitalis & tremendus.
Et unus & primus nouissimusq;
Opifex rei sit facta seu creata.
Decem beatæ intelligentiæ sunt
Sepratæ, & ultra habitat deus Hacabod.
Locus omnium, at sibi nil locus uicissim
Ecquomodo templum dei capax est.
Non continebitur polo nec orbe
Quamuis salem ei elegerit sedile.
Aethernitatis rex nec ipse corpus
Cuius signum candelabrumq; mensaq;
Effecit ex sex tunc, creando mundum
Creans eum sic non manu sed ore.
Et cuncta naturæ modis ligauit.
Nihilominus foedus coit creatis.
Hoc foedus est, sua fiat ut uoluntas.
Quis eius os contemnat & rebellet?
Ne transeas fili os suum atq; legem
Memor eius obseruatione cultus.
Sequens uiros summæ eruditionis
Fies eorum particeps honoris

Stulti sodalitas tibi exprobranda est
Nunquid bonum? in numero esse doctiorum
Vitare fucatos uiros memento
Quorum osculum est apprime fraudulentum
Nugæq; eorum ac blanda ne incitent te
Quia fauus os, cor est fel atq; uirus
Senex tibi eligendus, haud iuuentus
Male consulens molitur hæc ruinam.
Et elige os scribarum achaud librorum
Tibi fac magistrum nulla spes libri esto
Centum effluunt sapientis ore chara
Cum sit liber tantum unus in figura
Sapientiam acquire & simul scientiam
Nec fac licere nundinationem
Ab arte declinato graicorum
Et uerba nasdaræa ne receptes
De uinea horum auerte te, racemi
Sunt de Sedom uitesq; de Gomorra
Ducent enim te ad implicationem
Vel in manus saltem expiationis
Lege grammaton in arte, biblia ue
Sed sit labor tibi maior in Gamara
Rei ut scias cuiusq; iusq; phasq;
Quid inter æquum intersit atq; iniquum
Interq; mundum utrinq; & inquinatum
Sententijs schor borq; legibusq;
Cor applica non sufficit sonare
Nec uapulare super genam a docente
Magister Alphes cui decora laus est

Quis colligit tam docte (ut ipse) legem?
Famelicos scientia cibauit
Defecerat placentula, is nisi esset.
Et Moyses post hunc homo dei alter.
Cuiusq; sapphiros super libri sunt.
Et obryzo quoq; gratiosiores.
Et sunt hebræa & arraba loquela.
Fumus tuis pro naribus suauis
Nunquid docent hominem uiam probatam
Sententiæ horum, semitæ tuæ sint
Et ab ore eorum sume regulam omnem.
Et sæpe uade ad prædicationes
Vel ad Mechilta Siphre siue siphra.
Fili, sit & tibi carminis palæstra
Et tersa dulcedo suauitatis.
Ut fabrices uersus mihi canoros
Ne uiribus sterilis uel horridus sis
Purgabis illos dum exeant probati
Crebro mouens carmen quasi in cribello.
Et honestius studium est epistolare
In quo studeto puritati & arti.
Multum in suis scriptis homo notatur
Vbi quisq; de se testimonium fert.
Et est, suum qui literis libroq;
Opprobrium nudauit & rexit.
Quo diligens scribendo nate mi sis
Suauitas scripti librum decorat.
Specta parum dum nunciabo rursum
Tibi scientiam meam & monebo.

Repone tecum omnes uias amissim.
 Et calcula siue acta siue agenda.
 Extremitates linque, & elige intra.
 Istud bonum rectumq; nuncupatur.
 Animæ suum persolue ius, deinde
 Quod corpori prodest, utrisq; pax sit.
 Bibe atq; ede, at dic fiat hoc honeste.
 Vt non sit æquo alienum & immodestum.
 Si animæ tuæ dominabitur cupido.
 Tu uince, separaq; eam a potente.
 In uestibus sed lege non teneris
 Ex his habet uir gloriam atq; honorem
 Cuba parum fili parumq; dormi.
 Vigilando nanq; pascitur cupido.
 A pigritudine spiritum repelle
 Plus est ut incites quam ut inciteris
 Feriisq; contemplare disputa uē
 In lege diuina reconditaq;
 Nam dantur illæ non ut replearis
 Vino medullataq; carne tantum
 Sed ut quiescas septimus dies est
 Et eius hoc mysterium modusq;
 Noctes diesq; orare in æde sacra
 Presso tamen capite ac simul timore,
 Certator autem de locis nec esto
 Ob id nec est crepidini sedile.
 Vir nanq; dat loco suo decorem
 Sed non locus uiro uicissim honorem,
 Si quis iubet te, lex dei legatur.

b ij

Fac id cito ne ponderes cateruam.
Si de urbe in urbem transmigres idem fac.
Utendo lege quemlibet grauante.
Sæpe aufer a socio pedes tuos, ne
Pigeat tui, ne te eligat sodalem.
Cor ecce corpus ardet expetiteq;
Et tedet eius quando uilefiet.
Sis unus ore & corde amice fili.
Non ore leui cum manu pilosa
Sis unus & uerbo simulq; facto.
Non ut zohar, specu libris citatus.
Facias ægenis gratiam pudice.
Patronus occulta necessitati.
Pro uiribus tua dona largiare.
Nam est turtur æquiualens oui capræq;
Et da petenti, haud si dabis, responde.
Et sufficit tua si manus restricta est.
Sunt uerba iusti cuncta cum quiete.
De moribus uox stulta, uox tonitru.
Linguam malam cum auctore abominare.
Quæ ut ensis & mercedula noua cula est.
Vitare dictum turpe cogitabis.
Nam sæpe fortis scurrili mouetur.
Calumniam dicendo & audiendo.
Fuge, litis irritatio est caputq;
Si quis tibi arcanum suum recenset.
Conclauē cordis seruet id sepultum.
Tunc ante eum secretiora cœla
Claude ostium labij tui, reclude

Claustum tuum si liquefiat illud.
In uinculis eris eius alligatus.
Iram relinquo, reprimas furorem.
Caput prophetarum furor reiecit.
Superbiam execrando abominare.
Hominemque detestare sic superbum.
Sublime cor costas suas diremit.
Et tempore est ceruix sibi refracta.
Sermo eius est singultus & putredo.
Et naribus fetor extat audientis.
Decet superbiam uocare sordes.
Sapiens licet sis Daniel & Esdra.
Humilem tamen frequens honor sequetur.
Fugiensque fastus regna consequeris.
Acquire amicos per benigna uerba.
Illorum emes animam sine ære & auro.
Hæc regula est uenerabere uniuersos.
Quamuis statu sint infimo graduque.
Non iudices facie tenus uel ullum.
Vilis putatur sæpe qui potens est.
Secreta ne uulgi sodalitati.
Patefiat ars, inuenta seu recepta.
Num pauperi ridendus es recensens.
Ærarij eius gloriam decusque.
Ludosque talorum & pares omitte.
Illorum (ut idola) arma cuncta frange.
A sedē porro eorum abito longe.
Cuius sit aspectus tibi nephandus.
Quia gentibus sit causa nuditatis.

Vt ambulent in frigore absq̃ ueste
Primo uocatur risus, at subinde
Fletus latens. & finis est amarus,
Famæ notam ne inuuleris loquendo.
Suspectio sit moris nulla turpis.
Seruum uide domini, fuit ministrans.
Labio absq̃, camisiâ gerens sine ora
Fili, tuæ iam nuptiæ coruscant
Gratissimam ad ceruam tuum tene cor.
Ad gratiæ ceruamq̃ nobilemq̃
Illacq̃ non extranea, salax sis.
Vide tuam dilecte mi figuram
Formamq̃ ne corruperis decoram.
Si occurrerit qui forte rete tendat
Foueam tibi fodiendo, iamq̃ fodit.
Trahe illum ad inquisitionis aulam
Illic ei persolue iusta stulto.
Tibi si calet cor ad scelus patrandum
Ascende Bethel ut refrigereris
Et tunc scias, iudex deus q̃ hic est
Et par erit seementis atq̃ messis.
Fili te adhuc ardor tenet iuuentæ.
Ardesq̃ ut ignis ardet in camino.
Cessa uenire ad hortulum supremi
Scandas ut in palmam atq̃ ut apprehendas
Ramus, quot autem ascenderant cadentes.
Hoc qui uiretum euulserant amœnum.
Sic ne appetas rationem habere legis
Nostri dei, sed dic, quia ordinatum est.

Speſtaqꝫ dum tranſiuerit iuuenta
Et igneum extinguat roguſ ſenecta
Sit fortiorqꝫ intelligentiæ uis
In lege, menſqꝫ ut turris eleuata
Vade ad uiroſ ſacræ profeſſionis
Et tunc moue argumenta quæſtionum.
Quæ cauſa ſit ceremoniis requirens
Dum uideris rationibus patere.
Accede demum arcana de Bereſiſ
Et exeas ad lumen a tenebris.
Rem ſcire Adæ, ſui adminiculiqꝫ.
Nudi ut prius, circumligantqꝫ rete
De filiis myſterium duobus.
Et de minore priuilegiato.
Status paradifi arboriſqꝫ uitæ
Et quantitas in palmitē atqꝫ trunco
Et ad cherubim cor leua ut nitelcat.
Tibi quattuor fluuiis reſplendeat lux
Flammę cherub, ignis reflexus in ſe.
Circum undiqꝫ ad cuſtodiam Gan Eden.
Poſt hac tibi mercaua detegetur
Profunda ualde, ubi dies ſuprema.
Adnunciata animæ tuæ reſtabit
Intra globum uiuentium inuolutæ
Scandetqꝫ ccelum, & corpus ad ſepulchrum.
Theſbitæ inſtar turbine eleuati.
Hic ſiſis eſt, bonum capeſſe nomen
Quod præſtat omni nundinationi

Tres sunt coronæ, nomen at bonum illud
Corona ponitur supra coronam.
Deus ergo te scuto suo coronet
Tibi gratia hac thorax sit & galerus.
Cum filia coætanea iocare.
Vobis deus det ut Abrahæ atq; Saræ.

Finit Rabi Ioseph Hyssopæus, quem transtulit de hebræi
co in latinum Ioānes Reuchlin Phorcensis legū imperialiū
doctor, Cæsareꝝ maiestatis archiducis Austriæ, illustrissi-
morum imperij electorum & cæterorum principū in con-
foederatione Suevig iudex ordinarius. Anno M.D. XII.
sexto kalendas Martias.

Tubingæ in ædibus Thome Anselmi
Badensis, mense Martio.

